

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie

<https://warszawa.wios.gov.pl/pl/form/r3720,Jak-traktowac-ziemie-ktora-zostanie-wydobyta-podczas-budowy-II-linii-Metra.html>

18.05.2024, 17:16

Jak traktować ziemię, która zostanie wydobyta podczas budowy II linii Metra ?

Treść pytania

Pytanie 1)

Ziemia, która zostanie wydobyta podczas budowy II linii Metra, będzie zawierać:

- a) odpady materiałów i elementów budowlanych oraz infrastruktury drogowej (np. beton, cegły, płyty, ceramika) - grupa o kodzie 17 01,
- b) odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów (kod 17 01 01),
- c) gruz ceglany (kod 17 01 02),
- d) zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 17 01 06 (kod 17 01 07),
- e) odpady z remontów i przebudowy dróg (kod 17 01 81),
- f) urobek z pogłębiania inny niż wymieniony w 17 05 05 (kod 17 05 06).

Czy taki urobek z budowy tunelu metra jest traktowany jako odpad (np. z uwagi na skażenie z powodu nieszczelnej kanalizacji miejskiej czy użycia plastyfikatora - środka chemicznego ułatwiającego kopanie), i wymaga specjalnego traktowania czy też jest neutralny dla środowiska?

Pytanie 2)

Jakie jest możliwe zagospodarowanie takiego urobku? Czy musi być dokonany tzw. odzysk w instalacji lub poza instalacją? Czy też może on być wysypany np. bezpośrednio na ziemię? Czy jakieś specjalne warunki muszą być spełnione, by mógł być wysypywany - jakieś specjalne zabezpieczenie podłoża, itp.

Odpowiedź

Ziemia usuwana albo przemieszczana w związku z budową inwestycji nie zawsze jest odpadem w rozumieniu ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach.

Zgodnie z art. 2 ust. 2 przepisów ustawy o odpadach nie stosuje się do mas ziemnych lub skalnych, usuwanych lub przemieszczanych w związku z realizacją inwestycji, jeżeli:

- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego,
- decyzja o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu,
- decyzja o pozwoleniu na budowę lub zgłoszenie robót budowlanych

określają warunki i sposób ich zagospodarowania, a ich zastosowanie nie spowoduje przekroczeń wymaganych standardów jakości gleby lub ziemi, o których mowa w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska i określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r. w sprawie standardów jakości gleby oraz standardów jakości ziemi.

W przypadku braku takich zapisów w cytowanych wyżej dokumentach, ziemia z wykopów, urobek z pogłębiania, zawierający substancje niebezpieczne lub nimi zanieczyszczony, czy też inny niż wymieniony, stanowią odpady, klasyfikowane według *KATALOGU ODPADÓW*.

Przytoczone w zapytaniu kody odpadów z podgrupy 17 01 to typowe odpady budowlane, charakterystyczne dla inwestycji komunikacyjnych i kubaturowych.

Sposób postępowania z tymi odpadami został określony w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 21 marca 2006 r. w sprawie odzysku lub unieszkodliwiania odpadów poza instalacjami lub urządzeniami.

W szczególności odpady z podgrupy 17 01 *Odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej (włączając glebę i ziemię z terenów zanieczyszczonych)* o kodach rodzajowych 17 01 01, 17 01 02, 17 01 07 mogą być poddawane odzyskowi poza instalacjami i urządzeniami:

- stosowane do utwardzania powierzchni terenów, do których posiadacz ma tytuł prawny, z tym że utwardzenie to nie powinno zakłócać stanu wody na gruncie (17 01 01, 17 01 02),
- wykorzystane do porządkowania i zabezpieczenia przed erozją wodną i wietrzną skarpy i powierzchni korony zamkniętego składowiska lub jego części w ilości wynikającej z technicznego sposobu zamknięcia składowiska (17 01 01, 17 01 02, 17 01 07),
- wykorzystane do budowy wałów, nasypów kolejowych i drogowych, podbudów dróg i autostrad, nieprzepuszczalnych wykładzin oraz osadników ziemnych, rdzeni budowli hydrotechnicznych oraz innych budowli i obiektów budowlanych, w tym fundamentów, pod warunkiem, że zostało to uwzględnione w decyzji wydanej na podstawie przepisów o planowaniu zagospodarowaniu przestrzennym lub przepisów prawa budowlanego (17 01 01, 17 01 02, 17 01 07).

Warunkiem wykorzystywania takich odpadów jest rozdrobnienie do odpowiedniej granulacji, usunięcie stali zbrojeniowej i innych domieszek, oraz przetworzenie na materiał wykorzystywany do celów budowlanych - jako kruszywo drogowe, budowlane, ceramiczne lub do wykorzystania na składowiskach odpadów.

Podobnie odpady z remontów i przebudowy dróg (kod 17 01 81), w tym elementy betonowe i kruszywa nie zawierające asfaltu (kod ex17 01 81), mogą być wykorzystywane poza instalacjami do porządkowania i zabezpieczenia przed erozją wodną i wietrzną skarpy i powierzchni

korony zamkniętego składowiska lub jego części w ilości wynikającej z technicznego sposobu zamknięcia składowiska.

Także odpady zaklasyfikowane do podgrupy 17 05 Gleba i ziemia (włączając glebę i ziemię z terenów zanieczyszczonych oraz urobek z pogłębienia) mogą być, zgodnie z prawem, wykorzystywane poza instalacjami.

W szczególności odpad o kodzie rodzajowym 17 05 06 - urobek z pogłębienia inny niż wymieniony w 17 05 05, może zostać wykorzystany do rekultywacji biologicznej zamkniętego składowiska lub jego części (tak zwanej okrywy rekultywacyjnej), przy czym grubość warstwy stosowanych odpadów powinna być uzależniona od rodzaju planowanych obsiewów lub nasadzeń.

Ponadto, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 21 kwietnia 2006r. w sprawie listy rodzajów odpadów, które posiadacz odpadów może przekazywać osobom fizycznym lub jednostkom organizacyjnym niebędącym przedsiębiorcami, oraz dopuszczalnych metod ich odzysku, odpady o kodach 17 01 01, 17 01 02, 17 01 07, 17 05 06 mogą być przekazywane osobom fizycznym pod następującymi warunkami:

- do utwardzania powierzchni w sposób uniemożliwiający pylenie przez ich zestalenie lub przykrycie warstwą niepyłącą z zachowaniem przepisów odrębnych, w szczególności przepisów prawa wodnego i prawa budowlanego;
- do budowy fundamentów, wykorzystania jako podsypki pod posadzki na gruncie po rozkruszeniu pod warunkiem, że zostało to uwzględnione w planie zagospodarowania przestrzennego, w decyzji wydanej na podstawie przepisów o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym lub prawa budowlanego bądź też wynika ze zgłoszenia robót budowlanych;
- do utwardzania powierzchni z zachowaniem przepisów odrębnych, w szczególności przepisów prawa wodnego i prawa budowlanego (dotyczy odpadów o kodzie 17 05 06).

Ocena możliwości wystąpienia w trakcie robót budowlanych odpadów niebezpiecznych i innych niż niebezpieczne oraz sposób ich zagospodarowania następuje na etapie opracowania programu gospodarki odpadami, który określa :

- ilości i rodzaje przewidzianych do wytworzenia odpadów i sposoby postępowania z nimi,
- możliwości prawne, dopuszczalność i warunki magazynowania.

Zobowiązany do posiadania takiej decyzji jest wytwórca odpadów, którym najczęściej jest podmiot gospodarczy, wykonujący określone roboty drogowe czy też budowlane.

Warunki postępowania z odpadami, powstającymi w procesie inwestycyjnym wynikają między innymi z decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach przedsięwzięcia.

Dla inwestycji - budowa II linii Metra, zostały wydane decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach przedsięwzięcia:

- Decyzja Prezydenta Miasta Stołecznego Warszawy z dnia 3 września 2007 r. znak OŚ -II-WE-DŚ-BG/7624/543/13336/06/07,
- Decyzja Wojewody Mazowieckiego z dnia 9 września 2008 r. znak WŚR.I.OM/6613/1/63/07.

W decyzjach tych zostały między innymi określone warunki, jakich powinien przestrzegać wykonawca robót budowlanych, w zakresie gospodarki odpadami.

W związku z obawami, że wydobyta z wykopów ziemia zostanie złożona w jakimś przypadkowym miejscu warto pamiętać, że zgodnie z ustawą o odpadach wójt, burmistrz, prezydent miasta może wydać z urzędu decyzję, nakazującą usunięcie odpadów z miejsc nieprzeznaczonych do ich składowania lub magazynowania, natomiast marszałek województwa może wymierzyć opłatę podwyższoną za każdy dzień takiego nielegalnego gromadzenia odpadów.

Co do możliwych działań Inspekcji Ochrony Środowiska w odniesieniu do procesu inwestycyjnego, to wynikają one z ustawy z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska oraz ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska. Inwestor, w przypadkach określonych w ustawie, jest zobowiązany na 30 dni przed oddaniem do użytkowania nowo zbudowanego lub przebudowanego obiektu budowlanego poinformować wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska o planowanym terminie oddania obiektu do użytkowania lub o zakończeniu rozruchu instalacji. Jeżeli w wyniku tzw. „kontrola inwestycyjnej” inspektorzy stwierdzą, że nie są spełnione wymagania ochrony środowiska, wówczas może zostać wydana decyzja o wstrzymaniu oddania do użytkowania. Ponadto kontrole przestrzegania warunków decyzji z zakresu gospodarki odpadami mogą, w oparciu o art. 379 ustawy Prawo ochrony środowiska, wykonywać organy ochrony środowiska, które te decyzje wydały. W każdym przypadku obowiązuje zasada, że proces budowlany jest nadzorowany przez organy nadzoru budowlanego - w zakresie i w sposób wynikający z ustawy - Prawo budowlane.